

СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ ГРАМОТНОСТТА В СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ИВАН ВАЗОВ", ГР. СТАРА ЗАГОРА ЗА ПЕРИОДА 2016/2020 ГОДИНА

Настоящата Стратегия за насърчаване и повишаване грамотността в СУ "Иван Вазов", гр. Стара Загора, е изготвена и се основава на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014-2020 г., Стратегията за развитие на училището за периода 2016- 2020 г. и училищната стратегия за превенция от отпадане от училище на учениците от задължителна училищна възраст за 2016-2020 г.и е насочена към насърчаване и повишаване грамотността в СУ "Иван Вазов", гр. Стара Загора, за осигуряване на добър старт в живота и подобряване нивото на владеене на книжовния български език.

За целите на настоящата Стратегия се различават следните видове грамотност:

Базова грамотност – умение за четене с разбиране на текст, за писане и за правилна употреба на езика в конкретен контекст (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на IV клас)

Функционална грамотност – умение за откриване, подбиране, извличане, анализиране и синтезиране на информация от различни източници и за използването ѝ за постигане на дадена цел както в обучението по всички учебни предмети, така и в различни житейски ситуации (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на основното си образование)

Мултифункционална грамотност – компетентност за създаване, разбиране, тълкуване и критическа оценка на писмена информация (свързва се с компетентности, които се очаква да развият и демонстрират лицата в рамките на обучението си за придобиване на средно образование и на по-висока образователна степен).

Основата за придобиване на функционална грамотност се поставя в начален етап на образование, гради се постъпателно в рамките на прогимназиалния етап, като елементите на функционалната грамотност в областта на четенето се извеждат като очаквани резултати от обучението **в края на основното образование**. Това предопределя централното място, което заема функционалната грамотност и в настоящата Стратегия.

1. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА УМЕНИЯТА ПО ЧЕТЕНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ:

Въпреки наличието на многобройни и разнообразни инициативи, насочени към насърчаване на четенето, те са твърде спорадични и все още не са подчинени на единна държавна политика, която да консолидира усилията на всички заинтересовани институции и общности.

Негативните тенденции в областта на грамотността на населението, и в частност на обхванатите в обучение, налагат преосмисляне на предприетите мерки и общи действия за преодоляването им.

Мерки в областта на превенцията

- Разширяване на обхвата на предучилищното възпитание и подготовка с включване на 5-годишните
- Предлагаането на целодневна организация на учебния ден
- Предоставяне на допълнителни модули за обучение по български език в подготвителна група за децата, чийто майчин език не е български

Мерки в областта на интервенцията

- Диагностициране на пропуските и предоставяне на допълнително обучение по български език и литература

- Повишаване на мотивацията за учене чрез осмисляне на свободното време

Акцентиране върху функционалната грамотност при националните външни оценявания и държавните зрелостни изпити по БЕЛ

- Провеждане на интердисциплинарни състезания и олимпиади (например олимпиадата „Знам и мога“) и национални инициативи (Седмица на четенето)

Мерки в областта на компенсацията

- Предоставяне на възможност за продължаване на образованието в самостоятелна форма на обучение за лица над 16 годишна възраст.

2. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ГРАМОТНОСТТА

Училището е институция в която грамотността заема централно място за индивидуалното и общественото развитие и служи като основа за интелигентен растеж.

3. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА:

Партньорство – възможно най-широко участие на всички институции – училище, медии, библиотеки, граждански организации и др. Спазването на принципа на партньорство ще допринесе за ефективното изпълнение на стратегията и повишаване на капацитета за развитие на предприетите мерки и дейности.

Концентрация – усилията при изпълнението на стратегията ще бъдат съсредоточени в конкретни области, свързани с насърчаването и развитието на грамотността.

Допълняемост – дейностите, планирани в стратегията, ще бъдат допълвани с инициативи, изпълнявани и финансирани извън планираните в стратегията мерки и средства.

Всеобхватност – създаване на широка среда, в която ще бъдат създадени условия и реализирани дейности за насърчаване и развитие на грамотността. Благоприятната среда включва дома, училището, библиотеките, медиите, и др.

4. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

4.1. Стратегическа цел: Постигане равнище на функционална грамотност на учениците в СУ ”Иван Вазов”, гр. Стара Загора, което ще осигури възможност за личностното и общественото им развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж.

4.2. Оперативни цели

4.2.1. Създаване на благоприятна среда в училище

Повишаване интереса и мотивацията за насърчаване и повишаване на грамотността, които да обхванат всички възрастови групи. В изпълнение на конкретната оперативна цел ще бъдат организирани и провеждани различни инициативи на училищно и общинско ниво, за популяризиране на ползите от повишаването на грамотността.

В СУ ”Иван Вазов”, гр. Стара Загора се предвиждат следните мерки:

Мярка1. Привличане на общественото внимание към процеса на работа за повишаване и насърчаване на грамотността:

- провеждане на инициативи за подаряване и размяна на детски и юношески книги;
- организиране на публични четения
- организиране и провеждане на кампания за съвместно четене;

Мярка 2. Подпомагане на родителите за усъвършенстване на техните умения да увеличат и насърчават децата си към четене и към развитие на езиковите умения:

- училищна инициатива в подкрепа на заниманията за четене с родителите
- „Отворени врати“;

- разработване на модели на добри практики за съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа на грамотността.

Мярка 3. Осигуряване на лесен достъп до книги и други четива:

- обогатяване на стаите по интереси с детски книжки от училищната библиотека;
- изграждане на „Кът за четене”

4.2.2. Повишаване на равнището на грамотност:

Конкретни мерки, свързани с повишаване на качеството на обучението и по-конкретно с учебното съдържание.

- Работа със семействата и индивидуална работа с децата и учениците от училището.
- Определяне на езиковото развитие на децата и ранна превенция на обучителни трудности или затруднения при четене.
- Оценяване на ефективността от посещението на предучилищната подготовка.
- Провеждане на тестове за установяване на равнището на грамотност.
- Изготвяне на портфолио на учениците във връзка с равнището на грамотност.

Мярка 1. Оценяване на равнището на грамотност

Мярка 2. Квалификация на учителите:

- Усъвършенстване компетентности на учителите за повишаване равнището на грамотността и диагностика на трудности при четенето.
- Включването в квалификационни курсове за началните учители, както и учители по всички учебни предмети от всички етапи на образованието.

4.2.3. Увеличаване на участието и приобщаването:

- преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност за повишаване на обхвата в училищно възпитание и подготовка;
- преодоляване на езиковите бариери чрез предоставяне на обучение по български език и усъвършенстване на уменията за четене и писане на учениците с различен майчин език (ако има такива);
- преодоляване на дигиталната пропаст чрез развитие на умения за четене от електронен носител.

Мярка 1. Преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност.

Мярка 2. Преодоляване на неравнопоставеността при билингвите:

- осигуряване на допълнителна подкрепа за деца, чийто майчин език е различен от българския (ако има такива);
- съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа на усвояването на българския език.(ако има такива)

Мярка 3. Преодоляване на дигиталната пропаст

- Интегриране на ИКТ и включване на четене от електронни носители в образователния процес.
- Осигуряване на подходяща среда за повишаване на уменията за четене от електронни носители в обществената библиотека.

5. ПОЛИТИКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ГРАМОТНОСТТА

5.1. Политики при децата от подготвителна група:

- езиковото развитие в предучилищната възраст и връзката му с обучението в училище чрез работни срещи с учителите от начален етап и подготвителна група
- ангажиране на детето в интерактивни отношения като споделяне, искане, имитиране, игра, наименоване и описание;
- осигуряване на висококачествена предучилищна подготовка

- повишаване качеството на предучилищното възпитание и подготовка за децата в неравностойно социално-икономическо положение, за децата от ромски произход или със специални образователни потребности; -
- привличането на семейството като активен участник в предучилищната подготовка и тясно сътрудничество между дома и училището;
- подкрепа на родителите в качеството им на основни възпитатели на децата;
- ранното установяване на езикови и обучителни затруднения за осигуряване на плавен преход между предучилищната възраст и началното училище.

5.2. Политики при децата в началната училищна възраст:

- начално ограмотяване в I клас, придобиването на началната грамотност и полагането на основите за придобиване на функционална грамотност;
- надграждане на началната грамотност във II и в III клас;
- в края на IV клас придобиване на ключови за целия образователен процес умения за четене, писане и разбиране на текст (изгражда се базовата грамотност, като необходима предпоставка за функционалната грамотност);
- индивидуализация и диференциация в обучението
- характеристики на началното училище;
- конкретна педагогическа подкрепа относно правилната употреба на езика, осигуряваща резултатно участие в учебната дейност и в различни сфери на детския живот, необходима за децата, за които българският език не е майчин език.
- идентифициране на причините за съществуващите говорни проблеми при някои деца - необходимо условие за преодоляването на трудностите им при формиране на четивната техника;
- изграждане на позитивно отношение към книгата;
- допълнителна работа, провеждана под формата на консултации по време на образователния процес и извън него;
- детето в центъра на образователния процес и педагогическо взаимодействие от езика, изучаван от ученика, към ученика, изучаващ езика;
- повишаване на квалификацията на началните учители за теоретичните основи на ограмотяването и компетентности, свързани със съвременните аспекти на четенето, вкл. четенето от електронен носител;
- дейностите за създаване и поддържане на мотивацията за четене;
- съобразяване с читателските интереси и потребности на конкретната възрастова група;
- включване и насърчаване на четенето от електронен носител;
- интегриране на информационните технологии в образователния процес;
- приемственост между детската градина и училището;
- благоприятстваща успешната адаптация на детето в I клас и по-лесното преодоляване на кризата на седмата година в психологическото му развитие;
- взаимодействие между учителите от детската градина и от началното училище в организационен и в методически аспект;
- обединяването на учителите от началния и от прогимназиалния етап около необходимия обем от знания и умения за някои ученици, които работят по индивидуални програми за развитие, непостижали необходимата степен на грамотност в края на IV клас и които са необходими за по-нататъшно обучение;
- осигуряване на квалификация на всички учители в областта на съвременните методи на преподаване и на диагностика на четенето;
- ролята на семейните навици в общуването с книгите;
- родителска подкрепа на детето в процеса на ограмотяване;

- приобщаване на семейството към задачите на училищното обучение и отваряне вратите на класната стая за общи дейности и съвместно търсене на пътищата за преодоляване на трудностите при четене.

5.3. Политики при юношите:

- приобщаване на семейството към задачите на училищното обучение;
- превръщането на комуникативния подход в обучението във водещ по всички предмети;
- превръщането на текста в обект, „потопен“ в житейски контекст;
- мотивиране на учениците в учебния процес с близки до светоусещането им на съвременни печатни и електронни материали;
- приемственост между началния и прогимназиалния етап;
- създаване на условия за успешна адаптация на юношите и по-лесното преодоляване на промените по отношение на учители, учебни предмети, изисквания, очаквания от тях;
- пренасочване вниманието на родителите - от това какво се учи към това как се учи и какво се постига.

6. ПАРТНЬОРИ

6.1. Учителите като основни участници и изпълнители на Стратегията:

6.1.1. Дейности, обвързани с изпълнителите на стратегията:

- Разнообразие от дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;

6.2. Родителите - четат на децата всеки ден поне по 15 минути, подкрепят и поощряват самостоятелното четене, превръщат четенето в социална активност, като въвличат децата си в споделяне и дискусии и осигуряват среда за четене - книги, списания и т.н.

6.3. Училищното настоятелство - организира информационни кампании сред родителите за насърчаване на четенето у дома, развиват инициативи, насочени към грамотността,

6.4. Психолог и логопед – осъществява ранна намеса за диагностика на обучителни трудности и езикови затруднения и осъществяват мерки по интервенция и компенсация на трудности, свързани с четенето.

7. ФИНАНСИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Финансирането на Стратегия се осъществява със средства от делегирания бюджет

8. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

- 80% от децата в края на задължителната подготовка за училище да достигат училищна готовност
- Достигане на 80 % постижимост на държавните образователни изисквания за учебно съдържание по български език и литература в началния етап, измерена чрез националното външно оценяване в края на IV клас до 2020 г.

- Достигане на 65 % постижимост на очакваните резултати от обучението по български език и литература, измерена чрез националното външно оценяване в края на VII клас
- Достигане на 60 % постижимост на очакваните резултати от обучението по български език и литература, измерена чрез държавните зрелостни изпити по български език и литература

9. ПЛАНИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

9.1. План за изпълнение на стратегията - училището ежегодно разработва и отчита изпълнението на училищния план за насърчаване и повишаване на грамотността, който е неразделна част от документацията на училището

9.2. Отчитане

Отчитането на изпълнението на стратегията се осъществява чрез:

- Изготвяне на годишен отчет на директора на училището (като част от Годишния отчет за работата на училището)
- Изготвяне на обобщен годишен аналитичен доклад от училището и публикуването му на интернет страницата на училището;

Стратегията е разгледана на заседание на педагогическия съвет на училището (протокол № 3/26.10.2016 г.) и е утвърдена със заповед № 198/ 26.10.2016 г. на директора на училището.